

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____

din _____ 2026

Chișinău

Privind aprobarea proiectului de lege pentru ratificarea Protocolului de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, semnat la Strasbourg la 9 februarie 2023

În temeiul art. 14 alin. (2) din Legea nr. 595/1999 privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr. 24-26, art. 137), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

Se aprobă și se prezintă Președintelui Republicii Moldova spre examinare proiectul de lege pentru ratificarea Protocolului de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, semnat la Strasbourg la 9 februarie 2023

Prim-ministru

ALEXANDRU MUNTEANU

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
ministrul afacerilor externe

Mihail POPȘOI

Ministrul justiției

Vladislav Cojuhari

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA**LEGE****privind ratificarea Protocolului de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, semnat la Strasbourg la 9 februarie 2023**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. – Se ratifică Protocolul de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, semnat la Strasbourg la 9 februarie 2023.

Art. 2. – Guvernul va întreprinde măsurile necesare pentru implementarea prevederilor Protocolului menționat.

Art. 3. – Ministerul Afacerilor Externe va notifica depozitarului la ratificarea Protocolului nominalizat.

Art. 4. – Prezenta lege intră în vigoare la data de 23 august 2026.

Argumentarea oportunității ratificării Protocolului de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal

A. Descrierea Protocolului

1. Informații generale

Noile provocări în materie de confidențialitate, generate de utilizarea tot mai extinsă a tehnologiilor informaționale și de comunicare, de globalizarea operațiunilor de prelucrare, precum și de intensificarea fluxurilor de date cu caracter personal, au determinat necesitatea modernizării Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, întocmită la Strasbourg la 28 ianuarie 1981 (în continuare – Convenția 108 sau Convenția). Aceasta reprezintă singurul tratat internațional cu caracter obligatoriu, având relevanță globală în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Este de menționat că, pentru Republica Moldova, Convenția 108 este în vigoare din 1 iunie 2008, fiind semnată la 4 mai 1998 și ratificată la 28 februarie 2008.

a) părțile la Protocol, dacă nu este clar din denumire, eventual alte părți terțe care pot participa la negocieri sau deveni părți la Protocol

Protocolul de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (CETS nr. 223) (în continuare – Protocolul) instituie un cadru juridic multilateral robust și flexibil, destinat facilitării fluxurilor transfrontaliere de date și asigurării unor garanții eficiente privind protecția datelor cu caracter personal.

Protocolul a fost deschis spre semnare sub egida Consiliul Europei (CoE) la 10 octombrie 2018. Acesta este deschis nu doar statelor membre ale CoE, ci și statelor nemembre, care pot deveni părți în condițiile prevăzute de Convenția 108, astfel cum a fost modificată.

Până în prezent, Protocolul a fost semnat de 46 de state, dintre care șase nu sunt membre ale CoE (Argentina, Republica Capului Verde, Tunisia, Mauritius, Uruguay și Federația Rusă), și a fost ratificat de 33 de state.

b) nivelul Protocolului (interstatal, interguvernamental sau interdepartamental)

Protocolul constituie un tratat interstatal multilateral, elaborat sub egida CoE și indisolubil legat de Convenția 108, neavând caracter autonom. Semnarea și ratificarea Protocolului sunt posibile pentru statele care sunt deja părți la Convenție sau care aderă concomitent la aceasta, aderarea la Protocol implicând acceptarea și consolidarea obligațiilor asumate prin Convenția modernizată.

Părțile la Protocol pot include atât state membre ale CoE, cât și state nemembre, ceea ce reflectă caracterul deschis și vocația universală a Convenției 108, precum și instituirea unui regim juridic comun și coerent de protecție a datelor cu caracter personal.

c) forma și structura Protocolului

Protocolul este conceput ca un instrument complementar, menit să extindă și să clarifice dispozițiile Convenției 108. Spre deosebire de Convenție, care stabilește principiile generale și cadrul larg de protecție a datelor, Protocolul reglementează aspecte sensibile sau care necesită norme suplimentare, precum prelucrarea datelor sensibile și circulația transfrontalieră a acestora.

Protocolul are o structură clasică, cuprinzând un preambul, 40 de articole și o anexă. Preambulul reflectă intențiile și angajamentele statelor părți în domeniul protecției vieții private și justifică necesitatea completării Convenției 108 pentru a răspunde provocărilor actuale generate de evoluțiile tehnologice și normative.

Fără a relua textul Convenției 108, articolele Protocolului definesc datele sensibile, stabilesc condiții stricte pentru prelucrarea acestora și reglementează transferul de date între statele părți, menținând un echilibru între protecția vieții private și libera circulație a informațiilor. Totodată, Protocolul prevede aplicarea sa în corelație cu Convenția 108, subliniind continuitatea și coerența normativă.

Dispozițiile finale ale Protocolului reglementează intrarea în vigoare, prevăd abrogarea unor dispoziții anterioare și anularea declarațiilor formulate în temeiul Convenției 108, interzic formularea rezervelor și desemnează rolul secretarului general al CoE în notificarea semnăturilor, ratificărilor și a altor comunicări oficiale.

În ansamblu, Protocolul constituie un instrument juridic de modernizare a Convenției 108, având ca obiect detalieră și consolidarea normelor existente în vederea adaptării acestora la evoluțiile tehnologice și normative contemporane. Prin reducerea ambiguităților interpretative și precizarea standardelor minime obligatorii, Protocolul contribuie la sporirea clarității și a certitudinii juridice, asigurând o interpretare coerentă a obligațiilor statelor părți și aplicarea uniformă a principiilor de protecție a datelor cu caracter personal într-un cadru juridic internațional comun.

2. Informații privind conținutul Protocolului

a) obiectul și scopul Protocolului

Obiectul Protocolului îl constituie modificarea și completarea Convenției 108, în vederea adaptării cadrului juridic existent la evoluțiile tehnologice și la noile forme de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv a datelor sensibile, biometrice și genetice, precum și consolidarea protecției acestora la nivel internațional, în contextul provocărilor digitale și al intensificării fluxurilor transfrontaliere de date.

Scopul Protocolului, prevăzut expres la articolul 2, este protejarea oricărei persoane, indiferent de naționalitate sau reședință, în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, contribuind la respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, în special a dreptului la viața privată. În acest sens, Protocolul consolidează drepturile persoanelor vizate, inclusiv dreptul de control asupra propriilor date, asigurarea transparenței colectării și prelucrării, precum și garantarea securității și exactității datelor.

Totodată, Protocolul clarifică și extinde cadrul Convenției 108 prin stabilirea unor norme detaliate privind prelucrarea datelor sensibile, transferul transfrontalier de date către alte state sau organizații internaționale, cu instituirea unor garanții adecvate de protecție, responsabilitatea operatorilor și a persoanelor împuternicite, inclusiv obligația efectuării evaluării impactului asupra drepturilor persoanelor vizate, precum și prin consolidarea rolului autorităților de supraveghere și al Comitetului Convenției în asigurarea respectării și aplicării uniforme a normelor.

În ansamblu, Protocolul urmărește actualizarea și armonizarea standardelor de protecție a datelor cu caracter personal între statele părți, asigurând certitudine juridică și un nivel ridicat și coerent de protecție la nivel internațional, fără a institui noi drepturi fundamentale, ci prin modernizarea și consolidarea mecanismelor prevăzute de Convenția 108.

b) tratatele în vigoare pe care este menit să le implementeze, să le amendeze sau substituie

Protocolul este destinat amendării și modernizării Convenției 108. Prin intrarea sa în vigoare, Protocolul nu instituie un instrument juridic distinct, ci modifică și actualizează Convenția existentă, consolidând și adaptând cadrul normativ la evoluțiile tehnologice și legislative ulterioare, inclusiv la cele de la nivel european.

Protocolul nu substituie alte tratate internaționale relevante în domeniu, ci urmărește armonizarea standardelor internaționale de protecție a datelor cu noile realități normative, evitând apariția unor regimuri juridice paralele sau concurente.

De la data intrării în vigoare, Protocolul abrogă Protocolul adițional din 2001 privind autoritățile de supraveghere și fluxurile transfrontaliere de date (ETS nr. 181), întrucât cel dintâi înglobează toate dispozițiile celui din urmă, prevenind astfel suprapuneri normative. Totodată, Protocolul înlătură aplicabilitatea amendamentelor la Convenția 108 adoptate de Comitetul de Miniștri în anul 1999, integrându-le și dezvoltându-le direct în textul său.

Prin urmare, Protocolul conciliază actele anterioare, asigurând existența unui cadru juridic unic, actualizat și coerent pentru protecția datelor cu caracter personal la nivel internațional.

c) termenul de valabilitate, modul de încetare și prelungire a valabilității Protocolului

Protocolul se încheie pe durată nedeterminată și intră în vigoare în condițiile articolului 37, după atingerea numărului necesar de ratificări, producând efecte pentru fiecare stat parte de la data

intrării sale în vigoare pentru statul respectiv. Protocolul nu prevede o clauză autonomă de denunțare și nici o procedură de prelungire a valabilității, aplicarea sa continuând automat atât timp cât statul rămâne parte la Convenția 108 astfel cum a fost modificată prin Protocol.

Absența unei clauze privind durata determinată este specifică tratatelor multilaterale în domeniul drepturilor omului și indică o valabilitate nelimitată în timp, încetarea aplicării fiind posibilă numai în mod expres, prin denunțarea Convenției modificate sau ca efect al pierderii calității de parte la aceasta.

Încetarea aplicării Protocolului pentru un stat parte se realizează indirect, prin denunțarea Convenției astfel cum a fost modificată prin Protocol, având în vedere legătura juridică indisolubilă dintre cele două instrumente.

Totodată, Protocolul nu conține dispoziții referitoare la prelungirea valabilității, deoarece aplicarea sa continuă automat, fără necesitatea unor formalități suplimentare. Articolul 37 reglementează exclusiv condițiile de intrare în vigoare, iar nicio dispoziție ulterioară nu condiționează aplicarea Protocolului de un termen determinat sau de o reconfirmare periodică.

Prin urmare, Protocolul asigură continuitate, certitudine juridică și aplicare uniformă, rămânând valabil și obligatoriu pentru fiecare stat parte atât timp cât acesta este parte la Convenția 108 astfel cum a fost modificată prin Protocol, încetarea intervenind exclusiv prin denunțarea expresă a Convenției.

d) modul de amendare a Protocolului

Protocolul nu conține o clauză distinctă privind amendarea sa. Amendarea Protocolului, respectiv a Convenției 108 astfel cum a fost modernizată prin acesta, se realizează în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 25 al Convenției modernizate.

Propunerile de amendare pot fi înaintate de către orice parte, de Comitetul de Miniștri al CoE sau de Comitetul Convenției și sunt comunicate tuturor părților de către secretarul general al CoE. Proiectele de amendamente sunt examinate de Comitetul Convenției, care formulează un aviz, iar aprobarea acestora revine Comitetului de Miniștri al CoE.

Amendamentele intră în vigoare după acceptarea lor de către toate părțile sau, în cazurile prevăzute de procedură, la expirarea termenului stabilit de Comitetul de Miniștri, în absența formulării unei obiecții de către vreo parte.

B. Analiza de impact

1. Informații generale

a) actualitatea Protocolului

Actualitatea Protocolului constă în necesitatea adaptării Convenției 108 la evoluțiile tehnologice rapide și la fenomenele digitale emergente, precum prelucrarea datelor la scară largă, inteligența artificială, profilarea automată și comerțul digital transfrontalier. Protocolul răspunde provocărilor legate de protecția datelor sensibile, securitatea cibernetică și schimbul de informații între autorități, clarificând responsabilitățile operatorilor și ale autorităților de supraveghere și consolidând cooperarea internațională, inclusiv prin mecanisme de asistență reciprocă între statele părți.

Asigurarea unui nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal reprezintă un angajament asumat de Republica Moldova prin ratificarea Convenției 108, iar Protocolul sprijină implementarea acestui angajament. Volumul tot mai mare al operațiunilor de colectare și schimb de date impune prelucrarea corectă a acestora și protejarea drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice. Dreptul la protecția datelor cu caracter personal nu este unul absolut, ci trebuie echilibrat cu alte drepturi fundamentale, conform principiului proporționalității, iar respectarea legalității și obiectivității prelucrării constituie o obligație pozitivă a statelor.

Protocolul modernizează textul Convenției 108, consolidând valorile fundamentale privind respectarea vieții private și protecția datelor cu caracter personal, oferind claritate în privința responsabilităților, un nivel adecvat de securitate și un cadru flexibil pentru adaptarea la noile tehnologii și practici de prelucrare a datelor. De asemenea, acesta contribuie la armonizarea normelor internaționale și la creșterea încrederii între state și cetățeni, menținând echilibrul între inovare, securitate și respectarea drepturilor fundamentale, inclusiv prin compatibilitatea cu instrumente recente, cum este Regulamentul general privind protecția datelor (GDPR) al Uniunii Europene.

b) scopul final al încheierii Protocolului

Pentru Republica Moldova, încheierea Protocolului are ca scop menținerea statutului de parte la cadrul juridic european de referință în materie de protecție a datelor cu caracter personal, adaptat la evoluțiile tehnologice actuale, precum și asigurarea compatibilității legislației naționale cu standardele internaționale aplicabile. Protocolul contribuie la consolidarea credibilității instituționale a statului, la facilitarea schimburilor transfrontaliere de date în condiții de securitate juridică și la susținerea proceselor de cooperare internațională și integrare europeană.

c) existența sau inexistența unor opțiuni alternative de reglementare în afara Protocolului

Nu există opțiuni alternative cu caracter obligatoriu și efecte juridice echivalente care să poată substitui Protocolul. Acesta, împreună cu Convenția, reprezintă singurul instrument juridic internațional cu vocație universală, deschis atât statelor membre, cât și statelor nemembre ale CoE, care stabilește standarde minime obligatorii și uniforme în materie de protecție a datelor cu caracter personal. supuse unui mecanism instituțional de evaluare și supraveghere, exercitat de Comitetul

Convenției la nivel internațional și de autoritățile naționale de supraveghere independente la nivel intern.

Protocolul este sprijinit de un mecanism instituțional de evaluare și supraveghere, exercitat la nivel internațional de Comitetul Convenției și la nivel intern de autoritățile naționale de supraveghere independente, asigurând astfel aplicarea coerentă și uniformă a normelor.

d) necesitatea încheierii unor tratate sau documente subsecvente, cum ar fi protocoalele de implementare, anexele, regulile și modul de aprobare și punere în aplicare a acestora

Încheierea Protocolului nu presupune negocierea sau ratificarea unor tratate, protocoale subsecvente sau alte documente pentru punerea sa în aplicare. Protocolul are un caracter normativ complet, reglementând direct drepturile și obligațiile părților, precum și mecanismele instituționale și procedurale necesare implementării sale.

Aplicarea Protocolului se realizează prin armonizarea legislației naționale a statelor părți, fără a fi necesară adoptarea sau negocierea unor instrumente internaționale suplimentare.

e) tratatele similare încheiate cu părți terțe sau dintre părți terțe, precum și analiza practicii existente și a impactului asupra acestora, fie părțile care sunt sau doresc să devină parte la un tratat multilateral, a căror practică ar putea fi urmată

Protocolul reflectă evoluțiile recente ale dreptului internațional și regional în materie de protecție a datelor și este convergent cu instrumente similare adoptate la nivelul CoE, precum și cu practica statelor părți la tratate multilaterale relevante. Soluțiile consacrate prin Protocol sunt deja utilizate, integral sau parțial, în cadrul altor instrumente internaționale și nu generează conflicte de obligații pentru părți sau pentru statele terțe interesate de aderare.

În domeniul protecției datelor cu caracter personal există instrumente internaționale cu obiect și scop similare, în special:

- Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date (în continuare - GDPR);
- Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date (în continuare - Directiva (UE) 2016/680).

Majoritatea statelor care au semnat și ratificat Protocolul sunt state membre ale Uniunii Europene, pentru care implementarea acestuia nu a generat dificultăți semnificative, având în vedere că legislațiile naționale erau deja aliniate la standardele europene în materie de protecție a datelor.

Practica existentă demonstrează că aplicarea unor standarde consolidate de protecție a datelor facilitează fluxurile transfrontaliere de date, crește încrederea în mediul digital și consolidează cooperarea internațională, fără a afecta negativ funcționarea autorităților publice sau mediul economic.

Această abordare poate fi urmată și de Republica Moldova, în contextul angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană și al obiectivului strategic de armonizare a legislației naționale cu standardele europene în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

f) descrierea succintă a principalelor drepturi și obligații pe care le generează Protocolul

Protocolul conferă persoanelor vizate drepturi clare privind protecția datelor lor personale, inclusiv dreptul la informare și transparență asupra prelucrării datelor, dreptul de acces la datele proprii, dreptul de a solicita rectificarea sau ștergerea acestora, dreptul la opoziție față de anumite forme de prelucrare, precum și dreptul de a nu fi supuse exclusiv unor decizii automatizate fără garanții adecvate. Protocolul instituie obligații sporite pentru statele părți, operatori și persoanele împuternicite de aceștia, care vizează respectarea legalității, echității și proporționalității prelucrării datelor, aplicarea principiilor de minimizare și de confidențialitate, notificarea în cazul breșelor de securitate, garantarea unui regim clar pentru transferurile transfrontaliere de date și asigurarea independenței și competențelor efective ale autorităților de supraveghere. Totodată, Protocolul consacră obligația statelor de a institui mecanisme eficiente de control și evaluare, de a facilita cooperarea internațională și de a asigura căi de atac și remedii efective pentru protejarea drepturilor persoanelor vizate.

g) modul de soluționare a diferendelor sau inexistența unor astfel de prevederi

Protocolul și Convenția nu prevăd un mecanism formal de soluționare a diferendelor între statele părți în ceea ce privește interpretarea sau aplicarea dispozițiilor sale. Totuși, în ceea ce privește neconformitățile sau dificultățile de aplicare, Comitetul Convenției poate facilita soluționarea amiabilă prin recomandări sau evaluări, iar autoritățile de supraveghere pot colabora la nivel internațional pentru a asigura respectarea drepturilor persoanelor vizate.

h) domeniul de aplicare teritorială a Protocolului (teritoriul de aplicare a Protocolului)

Protocolul se aplică pe teritoriul statelor părți sau organizațiilor internaționale care au aderat la Convenția 108, în conformitate cu declarațiile făcute la semnare, ratificare sau aderare.

Statele părți sau organizațiile pot extinde domeniul de aplicare al Protocolului la alte teritorii printr-o declarație adresată secretarului general al CoE. Retragerea aplicării Protocolului pentru un teritoriu specific este posibilă prin notificare, care produce efect după șase luni de la primirea acesteia.

i) eventuala urgență a punerii în vigoare a Protocolului

Punerea în vigoare a Protocolului este oportună și sincronizată cu adoptarea cadrului legislativ național ajustat, prin noua lege privind protecția datelor cu caracter personal, care va intra în vigoare la 23 august 2026. Acest aspect este menționat și în proiectul de lege de ratificare a Protocolului, asigurând astfel implementarea imediată a noilor standarde și garanții în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

2. Aspectul politic, cultural și social

a) efectele Protocolului asupra relațiilor bilaterale și multilaterale ale Republicii Moldova, inclusiv în context internațional și regional

Protocolul consolidează poziția Republicii Moldova în domeniul protecției datelor cu caracter personal la nivel internațional și regional, prin armonizarea legislației naționale cu standardele europene și internaționale. Semnarea și ratificarea Protocolului facilitează cooperarea bilaterală și multilaterală în domeniul prelucrării datelor, întărind credibilitatea Republicii Moldova în relațiile cu state membre ale CoE, Uniunii Europene și cu alte state terțe care au aderat sau intenționează să adere la Protocol.

De asemenea, Protocolul sprijină fluidizarea schimbului transfrontalier de date, asigurând în același timp respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate.

b) impactul asupra societății, anumitor grupuri sau sectoare ale societății, culturii și dezvoltării umane

Protocolul are un impact direct asupra tuturor persoanelor fizice a căror date cu caracter personal sunt prelucrate, consolidând drepturile la viața privată și protecția datelor. Grupurile vulnerabile, cum ar fi persoanele ale căror date genetice, biometrice sau sensibile (origine etnică, apartenență sindicală) sunt prelucrate, beneficiază de protecții suplimentare. La nivel societal, Protocolul promovează încrederea în mediul digital, în special în serviciile publice și private care implică prelucrarea datelor, sprijinind dezvoltarea economică și culturală în contextul digitalizării și al protecției drepturilor omului.

c) efectele asupra situației social-politice din Republica Moldova

Protocolul contribuie la consolidarea cadrului legal și instituțional pentru protecția datelor cu caracter personal în Republica Moldova, ceea ce poate întări încrederea cetățenilor în administrația publică și în procesele digitale. Prin alinierea la standardele europene și internaționale, se promovează stabilitatea socială și respectarea drepturilor fundamentale, iar implementarea lui poate sprijini transparența și responsabilitatea autorităților, reducând riscurile de abuz și conflicte sociale legate de utilizarea datelor personale.

d) necesitatea sau existența unor consultări publice asupra Protocolului

Promovarea Protocolului se realizează în contextul angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova și a necesității armonizării legislației naționale cu standardele europene în materie de protecție a datelor cu caracter personal.

3. Aspectul economic și de mediu

a) importanța domeniului de reglementare a Protocolului pentru economia Republicii Moldova

Domeniul protecției datelor cu caracter personal are o importanță strategică pentru economia Republicii Moldova, întrucât fluxul de informații digitale securizate facilitează comerțul electronic, investițiile internaționale, cooperarea cu parteneri externi și dezvoltarea economiei digitale, contribuind totodată la creșterea încrederii cetățenilor și a mediului de afaceri în prelucrarea datelor.

b) consecințele pozitive și negative pentru economia Republicii Moldova, precum și pentru mediu, inclusiv evaluările aproximative ale acestora

Implementarea Protocolului ar putea contribui la creșterea încrederii investitorilor și partenerilor internaționali în economia digitală a Republicii Moldova, facilitează fluxurile transfrontaliere de date și sprijină competitivitatea companiilor locale prin alinierea la standarde internaționale de protecție a datelor.

În același timp, aplicarea Protocolului ar putea implica anumite costuri pentru adaptarea sistemelor informatice, instruirea personalului și ajustarea procedurilor interne, fără a avea un impact direct asupra mediului natural.

c) beneficiile directe și indirecte pentru economia Republicii Moldova obținute în procesul de implementare a Protocolului cu evaluarea cantitativă și calitativă a acestora

Implementarea Protocolului va aduce beneficii directe economiei Republicii Moldova prin alinierea companiilor și instituțiilor publice la standardele internaționale de protecție a datelor, reducând riscurile de sancțiuni și litigii externe, și prin facilitarea schimbului sigur și legal de date transfrontaliere, ceea ce poate atrage investiții străine și parteneriate strategice. Totodată, va conduce la îmbunătățirea infrastructurii și a procedurilor interne de prelucrare a datelor în sectorul public și privat.

Beneficiile indirecte includ consolidarea imaginii Republicii Moldova ca stat care respectă drepturile fundamentale și standardele digitale europene, urmăresc sporirea competitivității companiilor locale pe piețele internaționale și stimularea dezvoltării de servicii digitale sigure, inovatoare, cu potențial de generare de venituri și locuri de muncă pe termen mediu și lung.

d) perspectiva dezvoltării fructuoase a relațiilor în domeniul de reglementare a Protocolului

Implementarea Protocolului creează premise pentru dezvoltarea unor relații internaționale mai solide în domeniul protecției datelor cu caracter personal, prin facilitarea schimbului sigur de informații între statele semnatare și promovarea cooperării în materie de supraveghere și bune practici. Aceasta va consolida colaborarea cu partenerii europeni și internaționali și va contribui la alinierea Republicii Moldova la standardele globale privind protecția datelor, sporind încrederea reciprocă și eficiența fluxurilor transfrontaliere de date.

4. Aspectul normativ

a) compatibilitatea Protocolului cu prevederile Constituției Republicii Moldova

Protocolul este compatibil cu Constituția Republicii Moldova, în special cu articolul 28, asigurând protecția drepturilor fundamentale ale persoanelor și respectarea vieții private în contextul prelucrării datelor cu caracter personal.

b) compatibilitatea Protocolului cu Carta ONU, cu alte tratate în vigoare pentru Republica Moldova, cu angajamentele Republicii Moldova asumate la nivel internațional și regional

Protocolul este în deplină concordanță cu angajamentele internaționale și regionale asumate de Republica Moldova, precum și cu tratatele internaționale în vigoare, respectând principiile generale privind protecția datelor cu caracter personal și drepturile fundamentale ale persoanei.

c) compatibilitatea Protocolului cu legislația Uniunii Europene

Protocolul este compatibil cu legislația Uniunii Europene, inclusiv cu GDPR și Directiva (UE) 2016/680, asigurând alinierea practicilor și standardelor Republicii Moldova la cerințele europene în materie de protecția datelor cu caracter personal.

d) existența actelor normative interne care necesită a fi aduse în concordanță cu prevederile Protocolului, cu indicarea expresă a actelor normative și prevederilor acestora care urmează a fi modificate, completate sau abrogate

Dat fiind că prevederile Protocolului se regăsesc și în GDPR, iar GDPR-ul este deja transpus în legislația națională prin actele normative corespunzătoare, conținutul prevederilor Convenției este deja reflectat în cadrul normativ intern. Prin urmare, nu este necesară completarea, modificarea sau abrogarea legislației naționale pentru a fi adusă în conformitate cu prevederile Protocolului.

e) necesitatea adoptării unor acte normative noi în vederea implementării eficiente a prevederilor Protocolului

Legea nr. 133 din 2011 privind protecția datelor cu caracter personal a fost abrogată prin Legea nr. 195 din 25 iulie 2024, ultima transpunând în legislația națională GDPR-ul. Noua lege va intra

în vigoare la 23 august 2026, asigurând astfel cadrul legal necesar pentru implementarea și respectarea integrală a prevederilor Protocolului.

f) necesitatea sau existența unui plan de acțiuni privind asigurarea compatibilității Protocolului

Nu este necesar un plan de acțiuni suplimentar pentru asigurarea compatibilității Protocolului cu dreptul național, întrucât prevederile acestuia sunt deja reflectate în legislația națională prin transpunerea GDPR-ului.

g) posibilitatea și necesitatea formulării unor rezerve sau declarații în cazul Protocolului

Conform articolului 39 din Protocol, nu se pot formula rezerve la dispozițiile acestuia. Republica Moldova urmează să se conformeze integral prevederilor sale, ceea ce implică acceptarea tuturor articolelor fără posibilitatea de a exclude sau limita aplicarea acestora prin rezerve sau declarații interpretative. Prin urmare, nu există nicio bază legală pentru modificarea unilaterală a obligațiilor sau drepturilor prevăzute în Protocol.

5. Aspectul instituțional și organizatoric

a) formele de cooperare prevăzute în Protocol sub aspect instituțional și organizatoric

Formele de cooperare prevăzute în Protocol sub aspect instituțional și organizatoric vizează în principal colaborarea între autoritățile de supraveghere ale părților, prin:

- schimb de informații și consultanță reciprocă;
- coordonarea investigațiilor și desfășurarea de acțiuni comune pentru protecția datelor;
- crearea unei rețele permanente pentru schimb de bune practici și sprijin reciproc.

Cooperarea include, de asemenea, oferirea de asistență persoanelor vizate aflate pe teritoriul altei părți și consultarea autorităților în privința măsurilor legislative sau administrative care afectează prelucrarea datelor cu caracter personal.

La nivel național, rolul de coordonare și implementare a acestor forme de cooperare va fi atribuit CNPDCP, care va:

- supraveghea aplicarea legislației privind protecția datelor;
- furniza consiliere autorităților publice, operatorilor și persoanelor vizate;
- coopera cu autorități similare din alte state prin schimb de informații și asistență reciprocă;
- participa la investigații și acțiuni comune pentru respectarea prevederilor Protocolului.

b) necesitatea înființării unor instituții sau structuri noi naționale și internaționale, sau modificării celor existente

Protocolul prevede cooperarea între autoritățile naționale de supraveghere a datelor cu caracter personal, fără a impune înființarea unor structuri complet noi, ci punând accent pe adaptarea și coordonarea celor existente. Astfel, la nivel național nu este necesară crearea unei noi instituții, atribuțiile actuale ale CNPDCP permițându-i acestuia să colaboreze eficient cu alte autorități de supraveghere și operatori.

c) necesitatea abilitării unor persoane sau instituții cu împuterniciri noi

Protocolul nu prevede explicit abilitarea unor persoane sau instituții cu atribuții complet noi. În schimb, acesta impune ca autoritățile de supraveghere naționale să aibă competențele necesare pentru a coopera între ele și cu operatorii de date, pentru a asigura respectarea standardelor internaționale.

d) necesitatea și modalitatea participării Republicii Moldova și a reprezentanților săi la reuniunile și structurile internaționale menite să asigure implementarea Protocolului (vizite, grupuri mixte de cooperare, organizații internaționale și organele acestora etc.)

Republica Moldova participă deja, prin reprezentanții autorității naționale de supraveghere a datelor cu caracter personal (CNPDCP), la reuniunile și structurile internaționale prevăzute de Protocol, inclusiv la reuniunile Comitetului Convenției, destinate monitorizării aplicării Protocolului, adoptării de recomandări și coordonării cooperării internaționale.

e) necesitatea asigurării cu resursele umane corespunzătoare pentru implementare

Implementarea prevederilor Protocolului se va realiza de CNPDCP, în limitele capacităților instituționale existente, cu posibilitatea ajustării resurselor umane în funcție de necesitățile identificate.

f) instituția sau instituțiile naționale responsabile de negocierea, semnarea și/sau implementarea Protocolului;

Urmare semnării Protocolului în 2023, procedura de ratificare a acestuia este promovată de Ministerul Justiției, iar implementarea ulterioară revenindu-i unui cerc larg de subiecți, în special CNPDCP.

g) necesitatea, forma și modalitatea întocmirii și prezentării eventualelor rapoarte de implementare pe plan intern și internațional;

Statele părți la Protocol trebuie să asigure monitorizarea implementării acestuia și să transmită periodic informații despre măsurile adoptate.

Protocolul nu prevede un format obligatoriu pentru rapoarte, astfel că statele pot adapta conținutul și periodicitatea acestora conform procedurilor interne și recomandărilor Comitetului Convenției.

Această flexibilitate permite o evaluare eficientă a punerii în aplicare a prevederilor Protocolului, menținând raportarea obligatorie, dar ajustabilă la practicile naționale și cele ale CoE.

h) organul responsabil de prezentarea rapoartelor privind implementarea Protocolului și instituțiile care vor prezenta acesteia informația necesară pentru întocmirea rapoartelor

Organul responsabil de prezentarea rapoartelor privind implementarea Protocolului este CNPDCP.

Instituțiile care vor furniza informația necesară pentru întocmirea rapoartelor includ CNPDCP și alte autorități publice relevante, în funcție de competențele și responsabilitățile acestora în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal.

i) necesitatea sau existența unui plan de acțiuni instituțional sau interinstituțional privind asigurarea măsurilor organizatorice

Nu este necesar un astfel de plan de acțiuni.

6. Aspectul financiar

a) beneficiile și angajamentele financiare pe care le presupune Protocolul

Cooperarea și asistența reciprocă între părți, precum și asistența acordată persoanelor vizate, nu implică plata altor costuri sau taxe în afara celor legate de experți și interpreți, aceste cheltuieli fiind suportate de partea care face cererea (art. 26 alin. (2)). Astfel, Republica Moldova beneficiază de cooperare internațională și expertiză, asumându-și în același timp responsabilitatea de a suporta costurile procedurale generate de cererile proprii.

b) evaluarea comparativă, până la intrarea în vigoare a Protocolului și după aceasta, a riscurilor și costurilor, în special a cheltuielilor din bugetul de stat, local, asigurărilor sociale de stat și altor fonduri publice, precum și a veniturilor așteptate în contextul implementării Protocolului

Acest aspect nu este relevant în contextul Protocolului.

c) măsurile întreprinse pentru reducerea costurilor și riscurilor

Acest aspect nu este relevant în contextul Protocolului.

d) impactul asupra importurilor și exporturilor, mediului de afaceri și impactul indirect asupra sistemului fiscal

Protocolul nu reglementează aspecte economice, comerciale sau fiscale, ci se concentrează exclusiv pe protecția datelor cu caracter personal, drepturile persoanei vizate, fluxurile transfrontaliere de date și funcționarea autorităților de supraveghere.

e) cheltuielile necesare pentru realizarea acțiunilor legate de aspectul normativ, instituțional și organizatoric ale Protocolului

Nu au fost realizate estimări privind cheltuielile necesare pentru adaptarea cadrului legislativ, funcționarea instituțiilor implicate și implementarea procedurilor prevăzute de Protocol.

7. Aspectul temporar

a) etapele și termenele realizării măsurilor preparatorii până la și după intrarea în vigoare a Protocolului, indispensabile pentru punerea în aplicare a acestuia

Se va reține că a fost ajustat cadrul normativ național, legea privind datele cu caracter personal urmând a intra în vigoare ulterior ratificării Protocolului, la data indicată în aceasta.

b) oportunitatea aplicării provizorii a Protocolului

Nu se impune aplicarea provizorie a Protocolului.

c) etapele și termenele de implementare a Protocolului

Nu se stabilesc etape sau termene distincte de implementare, întrucât prevederile Protocolului sunt deja reflectate în legislația națională.

d) periodicitatea prezentării rapoartelor de monitorizare sau evaluare a implementării Convenției amendate de Protocol și/sau organizării reuniunilor sau consultațiilor privind implementarea acesteia

Conform art. 30 alin. (1) din Protocol, Comitetul Convenției se întrunește cel puțin o dată pe an, iar reuniunile suplimentare pot fi convocate ori de câte ori o treime din reprezentanții părților solicită acest lucru. După fiecare reuniune, Comitetul Convenției întocmește un raport privind activitatea sa și modul de aplicare a Convenției, care se transmite Comitetului de Miniștri al CoE, ceea ce asigură, practic, o periodicitate anuală a rapoartelor de monitorizare a implementării Convenției.

e) posibilitatea și consecințele suspendării sau încetării Protocolului în situații speciale

Protocolul nu conține nicio clauză care să permită suspendarea temporară a aplicării sale de către o parte sau în situații speciale. Prin urmare, încetarea aplicării Protocolului pentru o parte survine doar prin denunțarea Convenției 108 modificate. Consecința denunțării este încetarea efectelor Protocolului pentru statul care denunță, de la data stabilită în notificarea adresată secretarului general al CoE, fără a afecta drepturile și obligațiile deja create pe perioada participării.

f) eventuale obligații care ar putea rămânea în vigoare după stingerea Protocolului

Protocolul nu prevede obligații care să rămână în vigoare pentru o parte după încetarea aplicării sale. Odată cu denunțarea Convenției 108 modificate, toate drepturile și obligațiile generate de Protocol încetează pentru statul respectiv. Totuși, obligațiile generale prevăzute de Convenția 108 rămân aplicabile pentru statul care continuă să fie parte la Convenție, iar măsurile implementate la nivel național pe perioada valabilității Protocolului pot continua să fie aplicabile în conformitate cu legislația internă.

C. Analiza oportunității ratificării

a) data și locul semnării/aprobării Protocolului

Prin Decretul Președintelui nr. 757 din 22 decembrie 2022 a fost aprobată semnarea Protocolului, iar partea moldovenească l-a semnat la Strasbourg la 9 februarie 2023.

b) data intrării în vigoare pe plan internațional, în cazul tratatelor multilaterale, sau condițiile necesare pentru intrarea în vigoare pe plan internațional

Pentru fiecare stat parte, Protocolul intră în vigoare în prima zi a lunii următoare expirării a trei luni de la depunerea instrumentului de ratificare, acceptare sau aprobare.

Dacă Protocolul nu intră în vigoare pentru toate părțile în termen de cinci ani de la deschiderea pentru semnare, acesta intră în vigoare pentru acele state care și-au exprimat consimțământul, cu condiția să fie cel puțin 38 de părți.

Orice stat poate aplica Protocolul provizoriu, urmare înaintării unei declarații către secretarul general; aplicarea are efect în prima zi a celei de-a treia luni după primirea declarației, dar doar între părțile care au făcut aceeași declarație.

c) prevederile privind necesitatea și modalitatea îndeplinirii procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare

Protocolul prevede că fiecare stat parte trebuie să își exprime consimțământul de a fi legat prin ratificare, acceptare sau aprobare și să depună instrumentele corespunzătoare la secretarul general al CoE.

d) oportunitatea formulării, scopul și conținutul rezervelor sau declarațiilor la Protocol

Protocolul nu permite formularea de rezerve la prevederile sale. Totuși, statele pot face declarații privind aplicarea provizorie a Protocolului.

e) existența unor eventuale rezerve ale altor părți la Protocol care ar putea afecta aplicarea acestuia

Protocolul nu permite formularea de rezerve. Prin urmare, nu există rezerve ale altor părți care să afecteze aplicarea sa.

f) îndeplinirea procedurilor interne de către cealaltă parte/celelalte părți și durata preconizată

Fiecare parte trebuie să finalizeze procedurile interne de ratificare, acceptare sau aprobare pentru a fi legată de Protocol.

Protocolul a fost semnat de un număr semnificativ de state și ratificat de o parte considerabilă dintre acestea, fapt ce reflectă un nivel avansat de angajament internațional în vederea modernizării Convenției 108. Durata procedurilor interne de ratificare diferă de la stat la stat, în funcție de particularitățile constituționale și legislative ale fiecărei părți.

g) termenul de valabilitate a Protocolului

Protocolul este încheiat pe durată nedeterminată. Acesta rămâne în vigoare fără limită de timp pentru părțile care și-au exprimat consimțământul de a fi legate de acesta, aplicarea sa încetând doar în cazul denunțării Convenției, în condițiile prevăzute de aceasta. Protocolul nu stabilește un termen de expirare și nici nu prevede o durată limitată de aplicare, fiind conceput ca un instrument permanent de modernizare și consolidare a Convenției 108.

h) informații privind proiectul sau proiectele de acte legislative care au fost elaborate și prezentate concomitent Parlamentului în vederea ajustării cadrului juridic existent la prevederile Protocolului, în cazul în care există o astfel de necesitate

Având în vedere adoptarea Legii nr. 25 din 27 iulie 2024 privind protecția datelor cu caracter personal, cadrul normativ național a fost ajustat în vederea asigurării posibilității implementării efective a prevederilor Protocolului.

Secretar de stat

Eduard SERBENCO